

Dosarul nr. 2r-287/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: R. Berdilo)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: V. Sîrbu, D. Dulghieru, V. Buhnaci)

DECIZIE

02 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Danilescu Andrei, reprezentat de avocatul, Leșan Nicolae,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Danilescu Andrei împotriva lui Melnic Vasile cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 24 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de Danilescu Andrei, reprezentat de avocatul Nicolae Leșan, privind repunerea în termen a cererii de apel și a fost restituită cererea de apel depusă de Danilescu Andrei împotriva hotărârii din 14 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen,

c o n s t a ț ă:

La 03 iulie 2019 Danilescu Andrei a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Melnic Vasile, solicitând încasarea sumei de 900 de Euro cu titlu de datorie, 122,01 de Euro cu titlu de dobândă de întârziere, precum și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 14 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de Danilescu Andrei a fost parțial admisă. S-a încasat din contul lui Melnic Vasile în beneficiul lui Andrei Danilescu sumei de 400 de Euro, 52,15 Euro cu titlu de dobândă de întârziere, 284,10 lei taxa de stat și 200 de lei cheltuieli de înștiințare, în total 452,15 Euro, convertiți în valută națională conform cursului oficial al BNM la data executării obligației, și 484,10 lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 25 ianuarie 2021 Danilescu Andrei, reprezentat de Leșan Nicolae, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea în termen a apelului, admiterea apelului, casarea hotărârii din 14 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea respingerii acțiunii, cu emiterea în această parte a unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii. Totodată, a indicat apelantul că după ce va recepționa hotărârea integrală a primei instanțe va prezenta apelul motivat.

Prin încheierea din 24 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, a fost respinsă cererea depusă de Danilescu Andrei, reprezentat de avocatul Nicolae Leșan, privind repunerea în termen a cererii de apel și a fost restituită cererea de apel depusă de Danilescu Andrei împotriva hotărârii din 14 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 23 martie 2021 Danilescu Andrei, reprezentat de avocatul Nicolae Leșan, a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii din 24 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu soluționarea prin decizie cererea privind repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea acesteia și remiterea cauzei în instanța de apel, la etapa examinării chestiunii acceptării în procedură a apelului.

În motivarea recursului Danilescu Andrei, reprezentat de avocatul Nicolae Leșan, a indicat că prima instanță a încălcat procedura de citare legală a participanților la proces, în special nu i-a fost comunicat locul, data și ora ședinței de judecată preconizată pentru data de 14 decembrie 2020.

De asemenea, nu a recepționat hotărârea primei instanțe, fiind astfel în imposibilitate de a-și exercita dreptul de atac în termenul prevăzut de lege, iar despre emiterea acesteia a aflat, accesând Portalul Național al Instanțelor.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 24 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa lui Danilescu Andrei și avocatului acestuia Leșan Nicolae la 18 martie 2021 (f.d. 101), însă nu se atestă date când a fost recepționată de către aceștia.

Astfel, recursul declarat la 23 martie 2021, este în termen.

La 08 aprilie 2021 în adresa lui Melnic Vasile a fost expediată copia recursului declarat de Danilescu Andrei, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 111), însă intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copie certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței

trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Astfel, termenul de declarare a apelului prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, (dacă legea nu prevede altfel), indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 14 decembrie 2020 Judecătoria Chișinău, sediul Centru a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a fost admisă parțial acțiunea depusă de Danilescu Andrei, reprezentat de avocatul Nicolae Leșan.

La 25 ianuarie 2021 Danilescu Andrei, reprezentat de avocatul Leșan Nicolae, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea în termen a apelului, admiterea apelului, casarea hotărârii din 14 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea respingerii acțiunii, cu emiterea în această parte a unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii. Totodată, a indicat apelantul că după ce va recepționa hotărârea integrală a primei instanțe va prezenta apelul motivat.

Ca urmare, prin încheierea din 24 februarie 2021, Curtea de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, a respins cererea depusă de Danilescu Andrei, reprezentat de avocatul Nicolae Leșan, privind repunerea în termen a cererii de apel și a fost restituită cererea de apel depusă de Danilescu Andrei împotriva hotărârii din 14 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra și argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de respingere a cererii privind repunerea în termen al apelului, cu restituirea acestuia, deoarece cererea de apel a fost depusă de Danilescu Andrei, reprezentat de avocatul Nicolae Leșan, peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Or, după cum rezultă din actele cauzei dispozitivul hotărârii a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost pronunțat la 14 decembrie 2020, iar cererea de apel (nemotivată) a fost depusă de către Danilescu Andrei, reprezentat de avocatul

Nicolae Leșan, abia la 25 ianuarie 2021, peste 42 de zile, pe când termenul-limită de declarare al apelului a expirat la *13 ianuarie 2021 inclusiv*.

Totodată, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită prin cerere acest lucru. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Totodată, prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

Deși apelantul Danilescu Andrei a solicitat în cererea de apel repunerea în termen a actului de procedură, totuși contrar art. 116 din Codul de procedură civilă nu a prezentat probe justificative ce ar confirma faptul imposibilității depunerii apelului în termenul de atac prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 100 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară. *În cazul amânării judecării cauzei, nu este necesară citarea participanților la proces prezenți la ședință.*

Conform art. 105 alin. (1) și (5) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor. Citația sau înștiințarea adresată unei organizații se înmânează persoanei cu funcție de răspundere respective contra semnătură pe cotor sau, în cazul absenței acesteia, se înmânează în același mod unui alt angajat, considerându-se recepționată de organizație. *Dacă părțile și alți participanți la proces sunt reprezentați de avocați, citațiile și înștiințările se expediază la sediul avocaților, recepționarea înlăturând orice viciu de citare a participanților.*

Din dispozițiile art. 102 alin. (4¹) din Codul de procedură civilă, rezultă că, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Iar, reieșind din prevederile art. 102 alin. (5) din Codul de procedură civilă, prezentarea părții în instanță, în persoană sau prin reprezentant, acoperă orice viciu de înmânare a citației.

De asemenea, în conformitate cu art. 75 alin. (1) și (4) din Codul de procedură civilă, în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Nu poate fi reținut argumentul lui Danilescu Andrei, reprezentat de avocatul Leșan Nicolae, invocat în cererea de recurs precum că prima instanță a încălcat procedura de citare legală a participanților la proces, în special nu i-a fost comunicat locul, data și ora ședinței de judecată preconizată pentru data de 14 decembrie 2020.

Or, după cum rezultă din actele cauzei, atât Danilescu Andrei, cât și avocatul acestuia Leșan Nicolae au recepționat înștiințările/citațiile și actele de procedură emise de prima instanță (f.d. 17-18, 28-30, 34, 41-42, 50-51, 55-56, 63-64, 68-70, 78). Mai mult ca atât, avocatul Leșan Nicolae a fost personal în cadrul ședințelor primei instanțe din 21 mai 2020 și 26 iunie 2020 (f.d. 53, 61). Totodată, în cererea de chemare în judecată, la solicitări, Danilescu Andrei a cerut examinarea cauzei în lipsa sa și/sau în lipsa reprezentantului său, în cazul neprezentării în ședința de judecată în conformitate cu art. 206 alin. (1) din Codul de procedură civilă (f.d. 3). La fel, prin cererile din 04 noiembrie 2020 și 13 noiembrie 2020, avocatul Nicolae Leșan a solicitat examinarea cauzei în lipsa părții reclamante în cazul neprezentării în ședința de judecată, în ordinea prevăzută de art. 206 alin. (1) din Codul de procedură civilă (f.d. 72, 81).

Prin urmare, Danilescu Andrei și avocatul acestuia Leșan Nicolae, fiind o dată înștiințați în mod legal, nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară. Cu atât mai mult, în cererea de chemare în judecată și cererile suplimentare, reclamantul și reprezentantul său au solicitat examinarea cauzei în absența lor, în cazul neprezentării în ședința de judecată.

Nu poate fi reținut nici argumentul recurentului precum că nu a recepționat hotărârea primei instanțe, fiind astfel în imposibilitate de a-și exercita dreptul de atac în termenul prevăzut de lege, iar despre emiterea hotărârii primei instanțe a aflat, accesând Portalul Național al Instanțelor. Or, acest argument nu este plauzibil pentru a nu depune diligența necesară pentru îndeplinirea tuturor măsurilor de protejare a dreptului de acces la instanță.

În circumstanțele enunțate, instanța de recurs consideră că Danilescu Andrei și avocatul acestuia Leșan Nicolae urmau să depună diligența și să întreprindă măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile de acces la instanță, fiind obligați să se intereseze la intervale rezonabile de timp de soarta dosarului respectiv și să-și valorifice dreptul de atac al hotărârii primei instanțe în termenul prevăzut de lege. Or, indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, termenul de declarare a apelului de 30 de zile prevăzut de art. 362 din CPC, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, dar nu de la data comunicării acestuia.

La acest capitol se rețin dispozițiile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care reglementează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Ține de menționat, că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (*cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007*).

Colegiul notează că respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În circumstanțele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră drept întemeiată și legală încheierea din 24 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Danilescu Andrei, reprezentat de avocatul, Leșan Nicolae.

Se menține încheierea din 24 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Danilescu Andrei împotriva lui Melnic Vasile cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic